

Besigtigelse af opgravning af 12 m² gulv i gangen i vestfløjen af Vedbygaard den 11. februar 2009.**Indhold**

Resumé:.....	1
Årsag og evt. sagshistorie	2
Deltager.....	2
Lokalisering og topografi.....	2
Indmåling	2
Iagttagelsesforhold	2
Metode og beskrivelse	3
Fundtyper og datering	4
GIS og data.....	5
Vurdering og evt. fremtidige tiltag	5
Litt.....	5
Anlægsliste og -beskrivelser	6
Lagliste og -beskrivelse	6
Fotoliste.....	7
Tegningsliste	7
SVM01164_bilag 01: digitale udgravningsfoto	
Vedbygård eksisterende forhold	

Vestfløjen af Vedbygaard. Gangen ligger bag døren til venstre for tårnet.

Resumé: besigtigelse af jordarbejde i forbindelse med reovering af gulv i vestfløjen viste formodet kældermur i munkesten og –skifte, en senere tilmuring af indgangen til samme, samt en nyere udluftningskanal. Der var ikke spor af ældre gulve, men det er heller ikke forventeligt, hvis der er en opfyldt kælder under gangen. Den ældste mur er udateret, men bygget af middelalder materiale og i samme skifte, som sydfløjen og kan have sammenhæng med denne.

Årsag og sagshistorie

Henvendelse fra ejer ang. renovering af et gangareal i Vestfløjen af Vedbygaard. Rummet er mærket Gang Rum 1 på den vedhæftede tegning af eksisterende forhold. Ved renovering af køkkenet (RUM 08 på samme vedhæftede tegning) fandt Kalundborg og Omegns Museum gulve, gulvlag, fundamenter og mure fra forskellige tider (KAM2006024)

Da hele anlægget er fredet blev det aftalt at Sydvestsjællandss Museums skulle overvåge jordarbejdet i forbindelse med renoveringen af gangen.

Alle sagsoplysninger er registreret på museet i MUSFRONT.

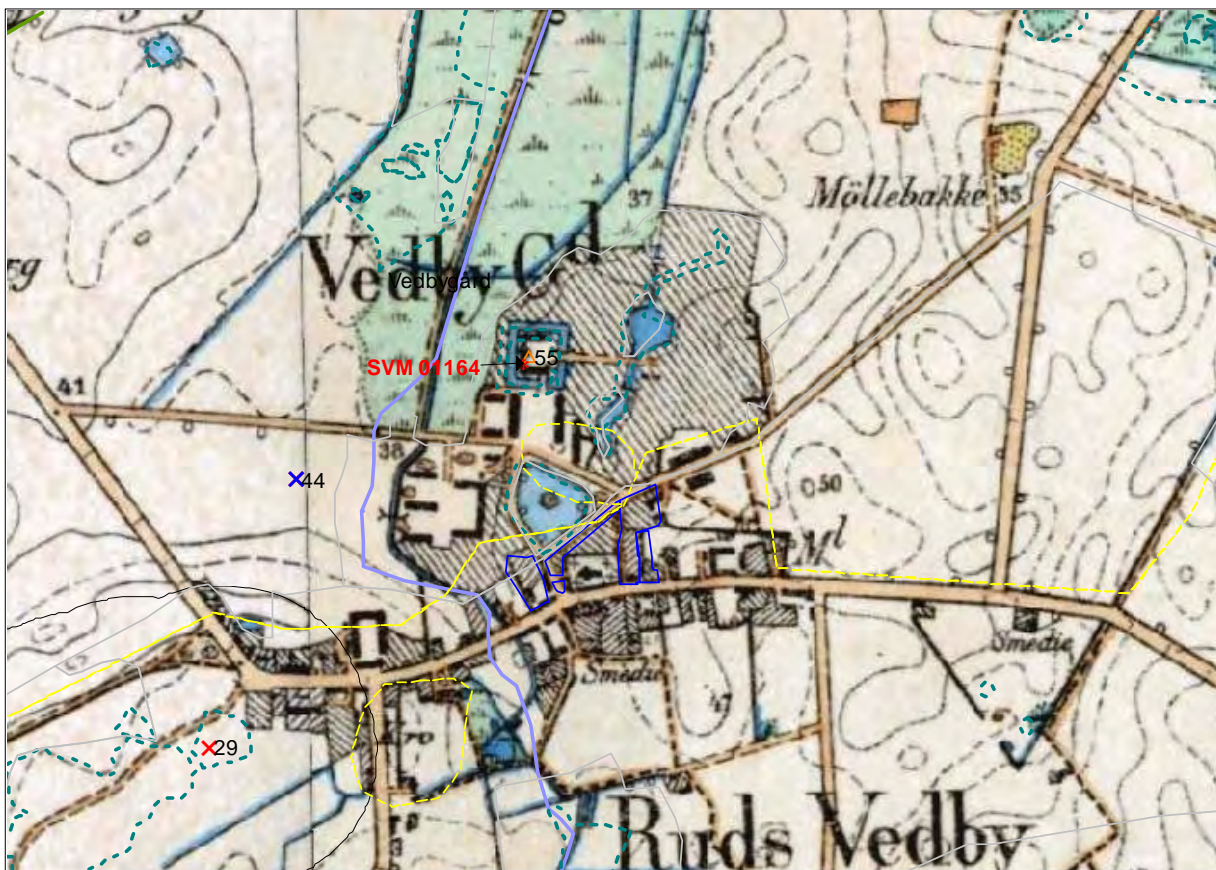
Deltager

Besigtigelsen blev gennemført af Kirsten Christensen. Tilstede var mureren, der står for renoveringsarbejdet samt den praktiske mand på stedet.

Lokalisering og topografi

Vedbygaard ligger i den nordlige del af landsbyen Ruds Vedby mellem Kalundborg og Sorø.

Kirken ligger adskilt fra gården, af et gadekær, men har oprindeligt hørt til gården (for Vedbygaards historie henvises til litteraturlisten s. 3).

Vedbygaards beliggenhed, kort fra ca 1880 © KMS

Indmåling

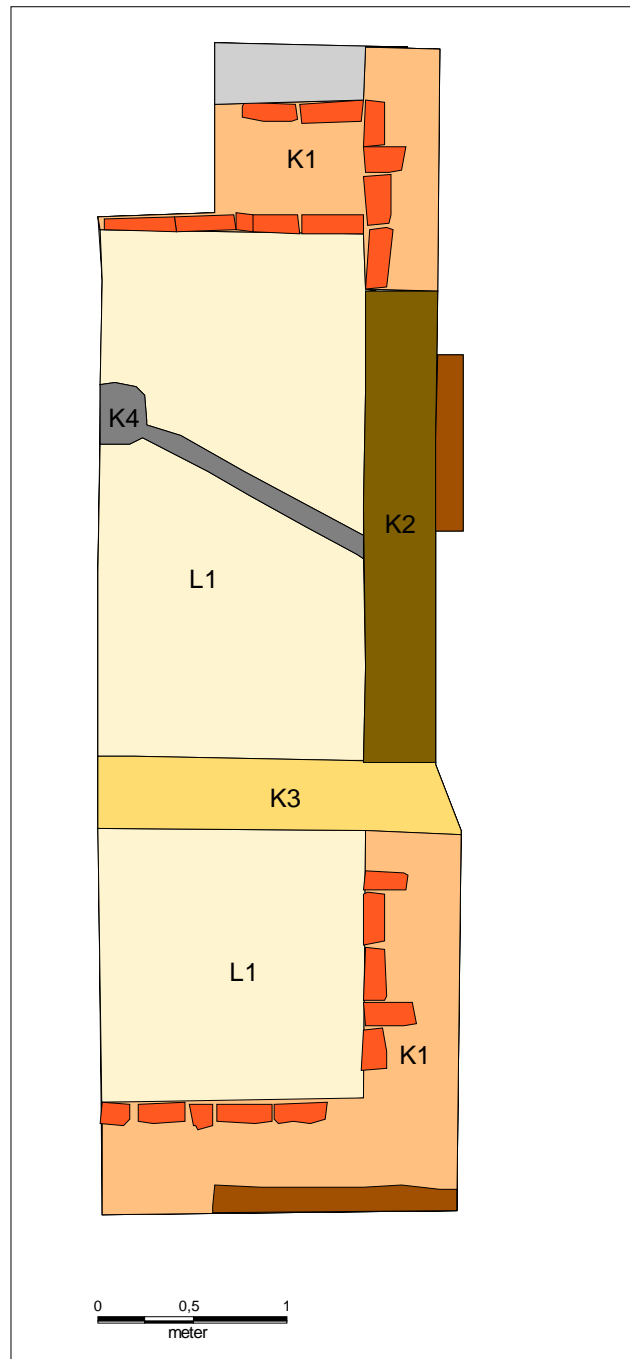
Der blev lavet en opmålingstegning af rummet i målestok 1: 20 i forhold til de eksisterende mure.

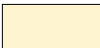

Iagttagelsesforhold

Iagttagelsesforholdene var gode, dog lidt dunkle (indendørs).

Metode og beskrivelse

Flisegulvet og det meste af jorden var fjernet med håndkraft inden min besigtigelse. Efter fejning af det fremkomne murværk blev det fotograferet (dog ikke god pga det dårlige lys). Efter udlægning af en hovedlinie lidt vest for den eksisterende østmur i Vestfløjen blev murforløbene indtegnet i målestoksforholdet 1:20 efter fulgt at en beskrivelse af skiftegangen i dem. Foto af murværket. En luftkanal af gule flensborgsten K3 blev fjernet efter registreringen. Kloakken K4 vil blive udskiftet.

	Mur_K1		Mur_K2		Luftkanal_K3		Kloak_K4
	Opfyldslag_L1		Munkesten		Dør		Hul

Tegning af de registrerede anlæg

Fundtyper og datering

	Stenalder	Bronzealder	Jernalder	Middelalder	17-1800-tal
Bygning- Mur				1	
Bygning- Mur					1
Bygning- luftkanal					1

Ved besigtigelsen blev undersøgt dele af en mur af munkestene (26 x 12 x 8 cm) i munkeskifte (K1). Der blev iagttaget nord-, øst- og syd-del af dette murforløb. Den er bygget af middelalderligt materiale og et middelalderligt skifte og kan derfor være fra denne periode, men det er ikke sikkert. Murens forløb og dimensioner passer med en kælder vest for den aktuelle gang. Stenene i den eksisterende sydfløj er af samme størrelse og skiftegang, så der kan være en sammenhæng, så kælderen muligvis står i forbindelse med det vesttårn, som sydfløjen oprindeligt har haft. En tilmuring (K2) af den ældste mur er lavet af munkestene, nyere mindre mursten samt tynde gule flensborgsten. Det kan være en trappenedgang til den ovennævnte kælder, som er blevet tilmuret. Endelig en udluftningskanal K3 til kælderen mellem gangens vest- og østmur af gule flensborgsten, formodentlig fra 17-1800.

Ved afgravningen af jorden fandt de en stjert til en stjertpote, en flaskehals, nyere vinduesglas, en østersskal samt halvdelen af en støbeform med et blomstermotiv. Det blev aftalt, at disse fund forbliver på Vedbygaard.

01164D07: Skiftegangen i syddel af østmuren K1, set fra vest

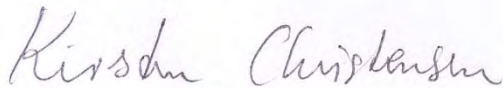
GIS og data

Opmålingstegningen T1 blev scannet til png. og lagt i Gismappen i ny "Plant" mappe. Tabellerne "Anlæg", "Felter" og "Sten" blev gemt i en ny kopi i projektionen "plant meter" og lagt i samme mappe. T1 blev målsat med koordinaterne P01: 103/106; P02: 103/100, P03: 100/100; P04:100/106. De forskellige anlæg er gemt som query under deres anlægsnummer. Til forklarende bilag (SVM01164_rentegning) er munkestenene gjort orange, mur K1 er lysorange, mur K2 er olivengrøn, luiftnal K3 er lysegul, kloak K4 er grå, opfyldslag L1 er sandfarvet, dørene er brune og et hul foran indgangsdøren mod nord er grå.

Vurdering og evt. fremtidige tiltag

Jordarbejdet i gangen viste ikke spor efter ældre gulvlag. De afdækkede murforløb bliver stående under det kommende gulv. Vedbygaard har en lang og spændende bygningshistorie og kommende jordarbejder bør overvåges af en arkæolog.

Sorø d. 19. februar 2009

Kirsten Christensen
Museumsinspektør, arkæologi

Litt.

Christensen, V: Vedbygaards historie gennem 600 aar. Genoptryk 2003

Gottfries, K, og B. Skov: "Vedbygaard" i Bygningsarkæologiske Studier 84

Anlægsliste og -beskrivelser

Nr.	Hovedgruppe	Undergruppe	Datering
K1	Bygningsdel	Mur	Historisk tid (1067 -)
K2	Bygningsdel	Mur	Nyere tid, industrialismen
K3	Bygningsdel	Luftkanal	Nyere tid, industrialismen
K4	Vandteknisk anlæg	Kloak	Nyere tid, industrialismen

K1

Bygningsdel, Mur, Historisk tid (1067 -)

Kassemur af munkesten 26 x 12 x 8 cm, det mellem liggende er opfyldt med teglbrokker, mørtel. Muren er bevaret i 2 - 4 skifter i regelmæssigt munkeskifte: 2 løbere, 1 binder. Muren har samme forløb og dimensioner som kælderen vestfor og hænger formodentlig sammen med denne. Muren ligger lidt vest for den eksisterende mur af vestfløjen.

Tegninger: T1

K2

Bygningsdel, Mur, Nyere tid, industrialismen

Mur af munkesten, moderne sten og gule Flensborgtegl. Skiftegangen i munkesten er et lag bindere, 1 lag løbere. den samme skiftegang ses i gangens eksisterende vestmur. Ved indgangsdøren er der især mange nyere mursten.

Tegninger: T1

K3

Bygningsdel, Luftkanal, Nyere tid, industrialismen

Luftkanal af gule meget tynde Flensborgtegl, lagt uden mørtel og med jord omkring. I gangens eksisterende vestmur ses et lille hul, som fører til kælderen vest for. Derfor tolkningen som luftkanal.

Tegninger: T1

K4

Vandteknisk anlæg, Kloak, Nyere tid, industrialismen

Faldstamme og kloak i støbejern. Knækket mellem rørene er sat i gule flensborgtegl.

Tegninger: T1

Lagliste og -beskrivelse

Nr.	Aflejringsstype	Karakteristisk indhold	Datering
L1	Sekundær	Groft grus med muld	Nyere tid, industrialismen

L1

Sekundær, Groft grus med muld, Nyere tid, industrialismen

Groft lys gråbrunt sandet grus med pletter af mørk gråbrunt muld (opfyldningslag)

Tegninger: T1

Fotoliste

Filmnr.	Billednr.	Motiv	Filmtype	Dato	Fotograf
1164	D1	Vedbygaard set fra øst	Digital	11-02-2009	Christensen, Kirsten
1164	D2	Vestfløjen af Vedbygaard, set fra øst	Digital	11-02-2009	Christensen, Kirsten
1164	D3	Den undersøgte gang befinder sig bag døre midt i billedet, set fra øst	Digital	11-02-2009	Christensen, Kirsten
1164	D4	Det afgravede gangrum, set fra syd	Digital	11-02-2009	Christensen, Kirsten
1164	D5	Norddel af K1, set fra syd	Digital	11-02-2009	Christensen, Kirsten
1164	D6	Norddel af K2, set fra vest	Digital	11-02-2009	Christensen, Kirsten
1164	D7	Syddel af K1, vestmur, set fra vest	Digital	11-02-2009	Christensen, Kirsten
1164	D8	K3, set fra syd	Digital	11-02-2009	Christensen, Kirsten
1164	D9	Sydfløjen af Vedbygaard, set fra syd	Digital	11-02-2009	Christensen, Kirsten
1164	D10	Nordfløjen af Vedbygaard, set fra syd	Digital	11-02-2009	Christensen, Kirsten

Tegningsliste

Tegningsnr.	Type	Målestok	Beskrivelse	Dato
T1	Plantegning	1:20		11-02-2009

01164D01.JPG

01164D02.JPG

01164D03.JPG

01164D04.JPG

01164D05.JPG

01164D06.JPG

01164D07.JPG

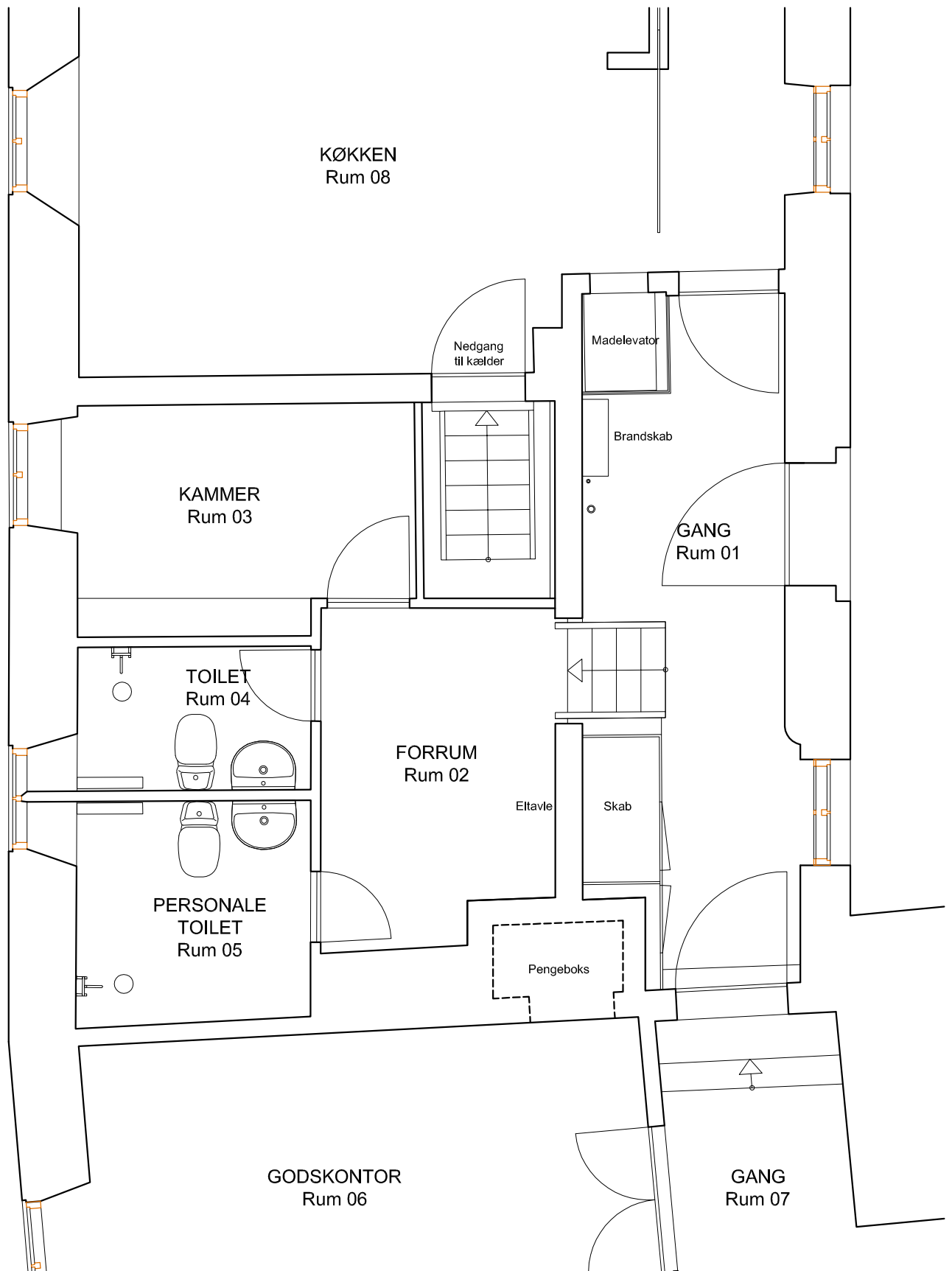
01164D08.JPG

01164D09.JPG

01164D10.JPG

VARMINGS TEGNESTUE

Kronprinsessegade 8 • 1306 København K • Telefon 33 11 22 13 • Fax 33 11 81 84 • mail@varmings-tegnestue.dk

VEDBYGAARD, Ruds Vedby
 Istandsættelse af gang og toiletter i Vestfløj
 Eksisterende forhold
 Plan

Tegn. nr.: 03

Sag nr.: 518

Mål: 1:50 Sign.: PK

Dato: 20.05.2008 A:

B: C:

D: E:

Kontrol: ALJ